

**Powiatowy Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2023 - 2027**

Garwolin 2023

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Podstawa prawna do tworzenia programu.....	3
2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	4
2.1. Pojęcie przemocy domowej.....	4
2.2. Rodzaje przemocy.....	6
2.3. Cykl przemocy.....	7
2.4. Skutki przemocy.....	8
2.5. Czynniki ryzyka.....	9
3. Zasoby instytucjonalne powiatu.....	10
4. Procedura Niebieskiej Karty.....	12
5. Przemoc domowa w liczbach.....	14
5.1. Przemoc w ujęciu ogólnopolskich statystyk policyjnych.....	14
5.2. Charakterystyka przemocy domowej w powiecie garwolińskim.....	15
6. Cele programu i sposób realizacji.....	20
7. Przewidywane efekty, monitoring	24

Wstęp

Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym, które niszczy człowieka, wpływa destrukcyjnie nie tylko na osobę doznającą przemocy, ale na całą jego rodzinę. Stosowanie przemocy wobec człowieka ma negatywne konsekwencje dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego, stanu psychicznego oraz umiejętności współżycia z innymi ludźmi.

Większość sytuacji przemocowych nie wychodzi na światło dzienne i nie jest zgłaszanych. Doświadczają jej nie tylko kobiety, ale także dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne, a czasem także mężczyźni. Przemoc w rodzinie jest obecna we wszystkich społecznościach, bez względu na stopień ich rozwoju gospodarczego czy kulturalnego. Jest to problem, który dotyczyć może ludzi bez względu na ich wiek, status społeczny i materialny, poziom wykształcenia, wykonywany zawód¹.

Rodzina jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość i system wartości człowieka. Dbanie o odpowiednie relacje rodzinne, ochrona dóbr osobistych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa jest także zadaniem państwa. Niezbędne jest zatem objęcie pomocą i wsparciem osób doznających przemocy, a także podjęcie działań wobec sprawców, aby przemoc nie powtarzała się.

Przemoc domowa jest skomplikowanym i wieloaspektowym zjawiskiem, dlatego podejście do tego problemu powinno być kompleksowe, a podejmowane działania powinny mieć charakter systemowy.

Działania podejmowane w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy zmierzać mają do ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej oraz jej skutków.

1. Podstawa prawna do tworzenia programu

Obowiązek opracowania i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, należy do zadań powiatu. Program służy ustaleniu podstawowych kierunków działań zmierzających do poprawy sytuacji osób i rodzin doznających przemocy, a także osób i rodzin zagrożonych przemocą.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027 będzie kontynuacją kierunków działań wyznaczonych w latach poprzednich, z uwzględnieniem bieżących uwarunkowań, potrzeb a także aktualnymi przepisami prawnymi. Program jest spójny z wytycznymi Krajowego

¹ Katarzyna Michalska, Dorota Jaszczak-Kuźmińska, Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych, Warszawa 2010.

Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 oraz Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025.

Programy te dążą do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska. Programy wskazują na wielostronne spektrum działań w zakresie zapewnienia przeciwdziałania przemocy, zarówno poprzez udzielenie wsparcia osobom jej doświadczającym jak i programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc, czy podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

Należy zauważyć, że programy te nie są jeszcze zmodyfikowane w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i nie uwzględniają nowego nazewnictwa oraz definicji i zakresu („przemoc domowa” zamiast „przemoc w rodzinie”).

2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

2.1 Pojęcie przemocy domowej

Wraz ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przededefiniowaniu uległo samo ustawowe pojęcie przemocy. W art. 2 ustawy pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doświadczającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Należy zauważyć, że nie jest to katalog zamknięty.

W stosunku do dotychczas obowiązującej definicji wprowadzono wiele zmian poszerzających zakres definicyjny pojęcia przemocy, a tym samym wprowadzono możliwość zastosowania przepisów ustawy i działań w niej przewidzianych do nowych form przemocy, których diagnozowanie było dotąd problematyczne (np. przemoc ekonomiczna) lub całkowicie wymykało się możliwości skutecznego uruchamiania procedur przeciwdziałania przemocy (np. cyberprzemoc).

W ustawie poszerzono także krąg osób, które mogą zostać uznane za doświadczające przemocy. Obecnie w ustawie pod pojęciem osoby doznającej przemocy rozumie się:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę stosującą przemoc domową należy rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób o których mowa powyżej.

Cechy charakterystyczne dla zjawiska przemocy domowej:

- **intencjonalność** – to znaczy jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- **nierównomierność sił** - występuje przewaga siły osoby stosującej przemoc,
- **działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej osoby** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary,
- **powoduje cierpienia i szkody fizyczne lub psychiczne** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary, szkody mogą być wymierne albo nie, widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczając poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc często nienawiść i pragnienie odwetu. Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego ich aktualny poziom rozwoju jest mniejszy niż potencjalny.

2.2 Rodzaje przemocy

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów. Poradnik Wyprawa PoMoc Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” opisuje następujące rodzaje przemocy²:

- **przemoc fizyczna** – zamierzone działanie człowieka, zwrócone przeciwko fizyczności członka jego rodziny, niosące ryzyko uszkodzenia ciała tj. bicie, znęcanie się, głodzenie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, popychanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, używanie niebezpiecznych narzędzi i grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- **przemoc psychiczna** – sprawowanie przez sprawcę psychicznej kontroli nad ofiarą np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, wyzywanie, krzyczenie, oskarżanie, ujawnianie tajemnic, wyśmiewanie, lekceważenie, krzywdzenie zwierząt z intencją spowodowania cierpienia osoby emocjonalnie związanej ze zwierzęciem itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i często trudno ją rozpoznać, co wynika z faktu, że czasami w codziennych kontaktach używamy agresywnych słów, aby wpłynąć na bliskich. O przemocy mówimy wtedy, gdy taki sposób wpływu jest stosowany niemal wyłącznie.
- **przemoc seksualna** – to zmuszanie ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli, to wymuszanie współżycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu.
- **przemoc ekonomiczna – naruszenie własności** – przemoc ta wiąże się z celowym niszczeniem czyjejs własności, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny poprzez: kontrolowanie finansów, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, ograniczanie dostępu do wspólnych pieniędzy, zmuszanie do proszenia o pieniądze, uniemożliwianie dostępu do konta bankowego, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, zmuszanie do spłacania długów itp.
- **zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich** jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza m.in. nieudzielenie pomocy, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspokajania podstawowych potrzeb, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie.

² Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia, Wyprawa PoMoc, Warszawa 2014

Specyficzną formą przemocy psychicznej, która nasila się w ostatnich latach w związku z szybkim rozwojem urządzeń elektronicznych i internetu, jest przemoc polegająca na prześladowaniu i nękanii za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Zwykle sprawca przemocy stosuje wobec danej osoby więcej niż jedną formę przemocy łącząc je tak, aby uzyskać nad nią pełną kontrolę.

Uwzględniając aspekty zachowania sprawców, można wyróżnić przemoc gorącą oraz przemoc chłodną. Przemoc gorąca charakteryzuje się wybuchem agresji słownej i fizycznej i związana jest z odreagowaniem emocji na osobach bliskich. Przemoc chłodna jest pozbawiona gwałtownych wybuchów, sprawca znajduje dla swojego zachowania, powodującego cierpienie bliskich, uzasadnienie np. wychowanie dziecka, wskazanie osobie zależnej jej „miejsca w rodzinie”³.

2.3 Cykl przemocy

Przemoc ma najczęściej charakter cykliczny tzn. odbywa się w składających się z 3 faz cyklach⁴:

Faza narastania napięcia. W tej fazie narasta napięcie i agresywność sprawcy. Każdy drobiazg wywołuje jego irytację, wszczyna awantury z byle powodu, może więcej pić, prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Ofiara stara się opanować sytuację – uspokaja partnera, spełnia wszelkie jego zachcianki. Często przeprasza „na wszelki wypadek”. Zastanawia się na tym, co może zrobić, aby poprawić mu humor.

Faza gwałtownej przemocy. W fazie tej z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości (np. powodem może być opóźnienie posiłku). Ofiara jest raniona psychicznie i fizycznie. Niezależnie od tego jak się stara – wściekłość sprawcy coraz bardziej narasta. Osoba doznająca przemocy czuje się bezradna, bo nic nie pomaga (ani bycie miłą, ani unikanie, ani bierne poddawanie się mu). Po ataku ofiara jest w szoku. Odczuwa wstyd i przerażenie, jest oszołomiona, odczuwa złość i bezradność. Najczęściej wtedy decyduje się wezwać policję.

Faza miodowego miesiąca. W tej fazie wszystko się zmienia. Sprawca przeprasza za swoje zachowanie, obiecuje poprawę. Bywa czuły, troskliwy, zapewnia o miłości, usprawiedliwia swoje zachowanie – kupuje prezenty, kwiaty. Dużo uwagi poświęca także dzieciom. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć, że sprawca się zmienił, a przemoc była jedynie incydentem. Faza miodowego miesiąca zazwyczaj nie trwa długo, ale zatrzymuje osobę w cyklu przemocy, zapomina ona o pozostałych fazach. Po jakimś czasie napięcie powraca i cały

³ Katarzyna Stanek, Praca Socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy, Warszawa 2014

⁴ Katarzyna Stanek, Praca Socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy, Warszawa 2014

cykl przemocy się powtarza. Faza miesiąca miodowego sprawia, iż osoby dotknięte przemocą wycofują zawiadomienie o przestępstwie, ponieważ sprawca krótkotrwale zmienia swoją postawę i zachowanie.

2.4 Skutki przemocy

Długotrwała przemoc psychiczna czy fizyczna rodzi określone skutki u osoby jej doznającej. Skutki przemocy domowej mają charakter różnorodny i odnoszą się bezpośrednio do formy stosowanej przemocy⁵:

- skutkiem przemocy fizycznej są: uszkodzenia ciała-urazy, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, choroby w wyniku powikłań i stresu, życie w poczuciu zagrożenia, stresu, bezsenność, zaburzenia somatyczne itp.
- następstwami przemocy psychicznej są: zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stosowania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie się od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, zaburzenia snu itp.
- Przemoc seksualna może skutkować obrażeniami fizycznymi, bólem i cierpieniem, obniżoną samooceną i poczuciem własnej wartości, utratą poczucia atrakcyjności i godności, zaburzeniami seksualnymi, oziębłością, zamknięciem się, uogólnioną niechęcią do przedstawicieli płci sprawcy przemocy itp.
- Skutkiem przemocy ekonomicznej są: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Skutki przemocy nie odnoszą się tylko do osób uwikłanych w toksyczne relacje, ale także do osób bliskich, nie mieszkających na co dzień wspólnie, przyjaciół.

W Polsce zachowania przemocowe są przestępstwem. W Kodeksie Karnym są one określone jako znęcanie się. Zgodnie z art. 207§ 1 „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat”. W Kodeksie znajduje się także kilka innych zapisów, których treść związana jest z przemocą w rodzinie m.in. art. 190, art. 197, art. 201, które mówią o przestępstwach związanych z przemocą seksualną i psychiczną.

⁵ Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia, Wyprawa PoMoc, Warszawa 2014

2.5 Czynniki ryzyka

Ogólnie czynniki ryzyka przemocy domowej można podzielić na wewnętrzne oraz zewnętrzne.

a) czynniki wewnętrzne: choroby psychiczne, urazy, uszkodzenia mózgu, zaburzenia osobowości, nieodpowiednia regulacja hormonalna, zaburzenia kontroli emocjonalnej i zachowań, charakteropatie itp.

b) czynniki zewnętrzne:

- normy społeczne i kulturowe

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach nadal akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych oraz panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto nadal silne jest przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do jej sfery prywatności. Z jednej strony wywołuje to poczucie bezkarności sprawcy i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w życie rodzinne innych osób. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei sprawcy nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych.

- dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich mogą modelować zachowania, których są świadkami lub których bezpośrednio doświadczają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów oraz uzyskiwania przewagi, kontroli, władzy.

- uzależnienie i nadużywanie alkoholu

Statystyki dowodzą, że większość sprawców przemocy jest pod wpływem alkoholu (bądź innych środków odurzających). Alkohol osłabia kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób.

- środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy w rodzinie. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub

instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

3. Zasoby instytucjonalne powiatu garwolińskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy

Na poziomie gmin, działania związane ze wsparciem osób uwikłanych w przemoc domową, w formie bardzo zróżnicowanej, wykonują ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z art.7 pkt. 7 ustawy o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom w szczególności z powodu przemocy w rodzinie. Pomoc udzielana jest w formie pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, pomocy materialnej, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych.

W każdej gminie funkcjonują **Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej**, w których skład wchodzi specjaliści z różnych dziedzin m.in. pracownicy socjalni, pedagodzy, psychologowie, policjanci. Zespół ma za zadanie w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową.

W każdej gminie funkcjonują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, które również udzielają wsparcia, gdy przemoc towarzyszy picie alkoholu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. PCPR oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Planowane jest rozszerzenie oferty o oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc. PCPR współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej i innymi instytucjami w sprawach bieżących.

Komenda Powiatowa Policji. Do zadań Policji mających na celu ochronę osób doznających przemoc domowej zgodnie z obowiązującym prawem należy m.in: interwencja w sytuacji uzyskania zgłoszenia o przemoc domowej, uruchomienie procedury „Niebieska Karta”, sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa), zatrzymanie sprawców przemoc domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia innych osób, a także mienia, wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemoc w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemoc domowej i/lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, udzielenie informacji osobom doświadczającym przemoc o możliwości uzyskania pomocy. Komenda Powiatowa Policji prowadzi także działania o charakterze profilaktycznym adresowane do rodziców, młodzieży, nauczycieli, wychowawców, osób starszych.

Prokuratura Rejonowa przyjmuje zgłoszenia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, prowadzi i nadzoruje postępowania przygotowawcze, m.in. dotyczące przemoc domowej mające na celu sprawdzenie czy popełniono przestępstwo, zleca zebranie i zabezpieczenie dowodów, zatrzymanie podejrzanego o popełnienie przestępstwa.

Sąd Rejonowy w związku ze zjawiskiem przemoc domowej zajmuje się rozstrzygnięciem wniosków z Prokuratury bądź Policji w sprawie orzekania środków karnych wobec sprawców przemoc w rodzinie oraz orzekaniem wobec sprawców przemoc obowiązków przewidzianych w art. 72 §1 kodeksu karnego, m.in. powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu albo oddziaływaniom terapeutycznym, uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonymi lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z

pokrzywdzonym i jeżeli sprawca tego nie uczyni zastosowaniem środka izolacyjnego w postaci tymczasowego aresztowania.

Zespoły kuratorskiej służby sądowej wykonują m.in. czynności związane ze sprawowaniem dozorów nad skazanymi z art. 207 §1. W ramach sprawowanych dozorów kuratorzy zawodowi dla dorosłych wykonują czynności kontrolne, diagnostyczne i resocjalizacyjne w stosunku do skazanych oraz czynności doradczo-edukacyjne dla członków rodzin dozorowanych.

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w zakresie profilaktyki prowadzi zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży, pogadanki dla rodziców, szkolenia dla nauczycieli, wychowawców, a także terapie dla rodziców, rodzin.

Placówki oświatowe posiadają kompetencje do rozpoznawania sygnałów świadczących o doznawaniu przez dziecko form krzywdzenia, uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”, wchodzenia w skład zespołu interdyscyplinarnego, prowadzenia profilaktyki.

Placówki służby zdrowia oprócz udzielania pierwszej pomocy mogą informować osoby doznające przemocy o możliwościach uzyskania wsparcia, powiadomić organy ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego, placówki te mogą też uruchamiać procedurę Niebieskiej Karty.

Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przemocą

Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym przestępstwem prowadzony przez CARITAS Diecezji Siedleckiej udziela pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, w tym dotkniętym przemocą domową poprzez m.in. nieodpłatne poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, psychiatryczne, prawne), pomoc finansową w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb, dopłaty i dofinansowania w zależności od potrzeb, organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów, udzielanie schronienia w mieszkaniu interwencyjnym (poza powiatem garwolińskim).

Na terenie powiatu garwolińskiego funkcjonują również fundacje i stowarzyszenia, które nie działają wyłącznie w zakresie przeciwdziałania przemocy, ale udzielają wsparcia osobom pokrzywdzonym, głównie w ramach poradnictwa specjalistycznego.

4. Procedura Niebieskiej Karty

Narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej, wprowadzonym przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest procedura „Niebieska karta”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy

społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, służbę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza Niebieska Karta – A. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz Niebieska Karta – B. Następnie Niebieską Kartę - A przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa. Osobę dotkniętą przemocą zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz Niebieska Karta – C. Grupa Diagnostyczno-Pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych w formularzu Niebieska Karta – D dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze Niebieska Karta jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Procedura Niebieskiej Karty przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

Cele procedury „Niebieska Karta”:

1. ułatwienie rozpoznania przemocy domowej,
2. zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy,
3. przerwanie izolacji społecznej,
4. wsparcie dla osób doświadczających przemocy – pisemna informacja o przysługujących prawach i możliwościach uzyskania pomocy,
5. motywowanie do podjęcia działań ochronnych,

6. bardziej stanowcze działania wobec sprawców przemocy,
7. zapis zdarzenia – ujednolicona dokumentacja,
8. określenie skali i charakteru przemocy,
9. tworzenie warunków do współpracy służb.

5. Przemoc domowa w liczbach

5.1 Przemoc w ujęciu ogólnopolskich statystyk policyjnych⁶

Dane w kolejnych latach		2022r.	2021r.	2020r.
1.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” (ogółem), w tym:	61 645	64 250	72 601
a)	liczba formularzy wszczynających procedurę	52 569	53 985	59 601
b)	liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury	9 076	10 265	12 900
2.	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (ogółem), w tym:	71 631	75 761	85 575
a)	kobiet	51 935	55 112	62 866
b)	mężczyzn	8 714	9 520	10 922
c)	małoletnich	10 982	11 129	11 787
3.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem), w tym:	62 244	64 846	73 228
a)	kobiet	6 497	6 173	6 677
b)	mężczyzn	55 426	58 349	66 198
c)	nioletnich	321	324	353
4.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	31 807	33 622	39 798
a)	kobiety	1 872	1 831	1 986
b)	mężczyźni	29 901	31 769	37 781
c)	nioletni	34	22	31

Tabela nr 1

⁶ Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty”.

W 2022 roku policjanci w kraju wypełnili łącznie 61645 formularzy "Niebieska Karta – A". Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą wyniosła ogółem 71631, z czego 51935 stanowiły kobiety, 10982 osoby małoletnie, zaś 8714 mężczyźni. W 2021 roku dane były zbliżone; formularzy "Niebieska Karta – A" wypełniono ogółem 64250. Wówczas liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem wynosiła 75761, w tym 55112 stanowiły kobiety, osoby małoletnie 11129, a mężczyźni 9520.

Z policyjnych statystyk wynika, że mimo, iż liczba przypadków przemocy domowej spada od 2014 roku (wtedy liczba wypełnionych Niebieskich Kart -A wynosiła ogółem 77808 a łączna liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą wynosiła 105332), to przypadki przemocy wciąż są poważnym problemem w społeczeństwie.

5.2 Charakterystyka zjawiska przemocy domowej w powiecie garwolińskim

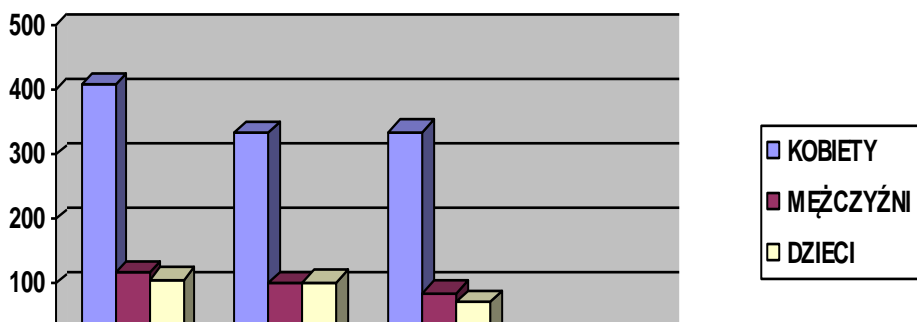
Powiat Garwoliński leży w województwie mazowieckim. W skład powiatu wchodzi 10 gmin wiejskich: Borowie, Garwolin, Górzno, Łaskarzew, Maciejowice, Miastków Kościelny, Parysów, Sobolew, Trojanów, Wilga, 2 gminy miejsko-wiejskie Pilawa i Żelechów oraz 2 miasta: Łaskarzew oraz Żelechów. Powiat liczy 105 620 mieszkańców /stan na 2022r./ i jest powiatem rolniczym.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe za rok 2020, 2021 i 2022, dotyczące przemocy domowej na terenie powiatu garwolińskiego, uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie, Prokuratury i Sądu Rejonowego w Garwolinie.

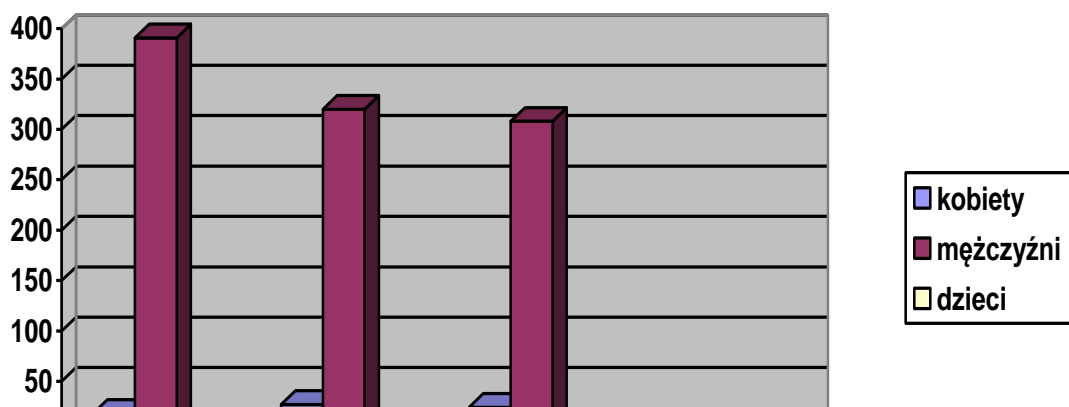
Dane statystyczne z ośrodków pomocy społecznej

Zakres informacji	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba osób dotkniętych przemocą, w tym	630	535	489
Kobiety	409	334	335
Mężczyźni	116	100	85
Dzieci	105	101	69
Liczba osób w stosunku do których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	499	443	424
Liczba sprawców przemocy/liczba osób co do których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy, w tym:	409	347	332
Mężczyźni	391	320	308
Kobiety	18	27	27
Dzieci (osoby do 18 r.ż)	0	0	0

Tabela nr 2

Rysunek 1 Liczba osób dotkniętych przemocą domową

Rysunek 2 Liczba osób co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc

Z danych udostępnionych przez ośrodki pomocy społecznej wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat następuje bardzo powolna tendencja spadkowa, jeżeli chodzi o nasilenie się zjawiska przemocy. W 2022r. zmniejszyła się liczba założonych Niebieskich Kart w stosunku do 2021r. Tak jak wynikało to z danych za lata 2015-2017, dotknięte przemocą domową są najczęściej kobiety. Najczęstszymi osobami stosującymi przemoc są mężczyźni.

Poniższa tabela pokazuje liczbę osób dotkniętych przemocą w poszczególnych gminach powiatu garwolińskiego:

	Liczba osób dotkniętych przemocą								
	2020			2021			2022		
	K	M	D	K	M	D	K	M	D
Borowie	11	2	0	4	2	0	8	4	0
Garwolin gm.	66	35	30	74	38	57	80	34	50
Garwolin m.	55	13	3	39	5	9	51	4	5
Górzno	17	5	2	14	2	0	9	2	0
Łaskarzew gm.	23	1	0	12	1	0	14	1	0
Łaskarzew m.	27	5	1	23	12	1	12	12	0
Maciejowice	9	2	0	12	4	1	14	3	1
Miastków Kościelny	15	3	0	19	3	0	20	2	0
Parysów	29	5	0	20	6	3	12	3	2
Pilawa	42	5	27	37	6	21	33	2	1
Trojanów	43	9	8	19	2	7	21	8	3
Sobolew	37	24	33	18	7	0	29	6	1
Wilga	12	5	0	16	4	1	11	2	1
Żelechów	23	2	1	27	8	1	21	2	5
Razem	409	116	105	334	100	101	335	85	69

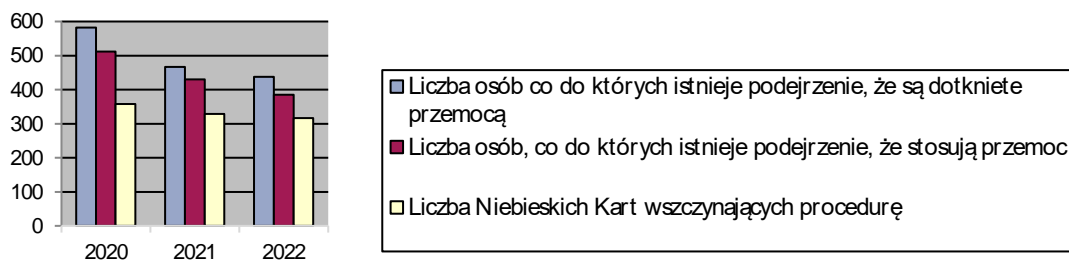
K-kobiety M-mężczyźni D- dzieci

Tabela nr 3

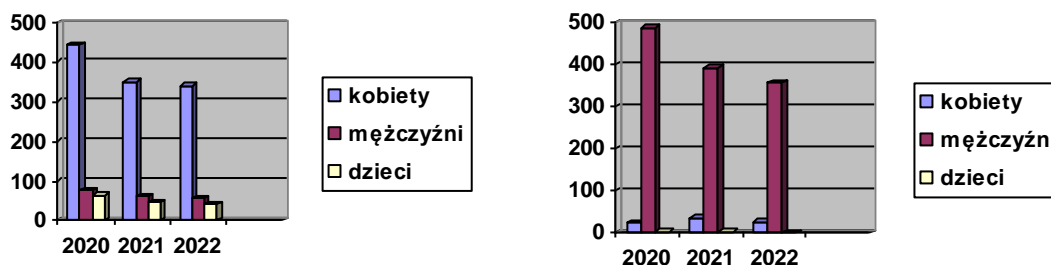
Z zebranych wśród ośrodków pomocy społecznej danych wynika, że ich pracownicy najczęściej udzielają pomocy w formie pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych, dożywiania, a także zapewnienia poradnictwa specjalistycznego.

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie wynika, że podczas interwencji przeprowadzonych w roku 2020 ujawniono 582 osoby, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy, natomiast w 2021 i 2022 roku liczba ta nieco spadła.

Najmniej osób podejrzanych o stosowanie przemocy było w 2022r.-385 (w tym 28 kobiet i 357 mężczyzn), natomiast w latach 2020 i 2021 było ich odpowiednio 512 (w tym 24 kobiety i 487 mężczyzn oraz 1 nieletni) i 527 (w tym 27 kobiet, 499 mężczyzn i 2 nieletnich). Należy zauważyć, że liczba wszczętych w 2022r. procedur Niebieska Karta nieznacznie zmalała w stosunku do 2020r. i 2021r. W 2020r. Policja wszczęła 358 procedur, w 2021r. 329 procedur a w 2022r. 316 procedur.

Rysunek 3 Przemoc domowa według statystyk policyjnych w latach 2020-2022

Rysunek 4 Osoby dotknięte przemocą domową

Rysunek 5 Osoby stosujące przemoc

Podczas przeprowadzonych przez policję interwencji związanych z przemocą domową ujawniono, że osoby podejrzane o stosowanie przemocy są w większości pod wpływem alkoholu. W 2020r. spośród 512 sprawców 383 było pod wpływem alkoholu, w 2021r. z 430 sprawców pod wpływem alkoholu było 306, a w 2022r. z 385 sprawców pod wpływem alkoholu było 271 osób.

Zakres informacji	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu	383	306	271
w tym: kobiety	10	10	4
mężczyźni	373	296	267
małoletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy zatrzymanych	96	87	88
w tym: kobiety	4	5	1
mężczyźni	92	82	87
małoletni	0	0	0

Tabela nr 4

Zgodnie z krajowymi tendencjami najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, a następnie fizyczna i ekonomiczna. Najmniejszy odsetek stanowiły zgłoszenia przemocy seksualnej.

Zakres informacji	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy:			
a) fizycznej	263	230	207
b) seksualnej	3	3	6
c) ekonomicznej	15	6	4
d) psychicznej	503	430	400
e) innego rodzaju przemoc	11	21	5

Tabela nr 5

Dane z Prokuratury Rejonowej w Garwolinie wskazują, że najwięcej postępowań wszczętych z art. 207 Kodeksu karnego było w 2022r.-137, natomiast w 2021r. było ich 131, a w 2020r było ich 124.

Lp.	Zakres informacji	Rok		
		2020	2021	2022
1	Liczba postępowań wszczętych z art.207 kk	124	131	137
2	Liczba osób, wobec których wszczęto postępowanie z art.207 kk, w tym:	96	131	90
	liczba osób, przeciwko którym skierowano akt oskarżenia	78	80	87

Tabela nr 6

Dane z Sądu Rejonowego w Garwolinie pokazują, że najwięcej osób osądzonych i skazanych z art. 207 kk było w 2021r. W 2020r. i 2022r. statystyki kształtowały się na podobnym poziomie.

Rok	Liczba osób osądzonych z art.207 kk	w tym liczba osób skazanych		w tym liczba osób, którym warunkowo umorzono postępowanie
		kobiety	mężczyźni	
2020	95	3	66	19
2021	112	2	91	11
2022	100	1	71	13

Tabela nr 7

Chociaż prezentowane dane nie wskazują na tendencję nasilania się zjawiska przemocy, to trzeba mieć na uwadze, że statystyki nie oddają rzeczywistej skali problemu. Wynika to z istoty i mechanizmów przemocy domowej. Nie każdy akt doświadczenia przemocy skutkuje apelem o pomoc.

6. Cele programu i sposób realizacji

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Powiatu Garwolińskiego.

Na realizację celu głównego składać się będzie realizacja celów szczegółowych, w następujących obszarach działań:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doświadczających przemocy, uświadamianie praw i możliwości rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, propagowanie izolowania sprawców od osób pokrzywdzonych, podejmowanie działań edukacyjno-korekcyjnych dla sprawców przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu garwolińskiego na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności wsparcia osób dotkniętych przemocą.
3. Profilaktyka w zakresie rozwijania umiejętności interpersonalnych, promowania i wdrażania prawidłowych modeli wychowawczych i przeciwdziałanie podejmowaniu zachowań ryzykownych.
4. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Adresaci programu:

- osoby doznające przemocy, współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne,
- świadkowie przemocy domowej,
- środowiska zagrożone przemocą,
- sprawcy przemocy domowej,
- instytucje, organizacje i osoby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Źródła finansowania programu:

- samorząd powiatowy
- samorządy gminne
- środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych

Cel szczegółowy	Zadania/działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Harmonogram realizacji
1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu garwolińskiego na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy	<p>1. Rozpowszechnianie informacji i edukacja społeczna na temat przemocy domowej, sposobów jej przeciwdziałania, ochrony przed przemocą oraz możliwości uzyskania pomocy.</p> <p>2. Prowadzenie podstrony internetowej z linkami umożliwiającymi uzyskanie informacji o pomocy dla osób dotkniętych przemocą.</p>	<p>PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe</p> <p>PCPR</p>	<p>-liczba sympozjów/konferencji dotyczących przemocy</p> <p>-liczba zajęć/warsztatów/spotkań przeprowadzonych w szkołach</p> <p>-liczba ulotek informacyjnych/informatorów dotyczących przemocy rozpowszechnianych w środowisku</p>	Na bieżąco, przez cały okres obowiązywania programu
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności wsparcia rodzin dotkniętych przemocą.	<p>1. Prowadzenie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.</p> <p>2. Prowadzenie poradnictwa prawnego.</p> <p>3. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego.</p> <p>4. Współpraca i bieżąca wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>PCPR, gminy, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe</p> <p>Starostwo powiatowe</p> <p>PCPR, gminy, organizacje pozarządowe</p> <p>PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe</p>	<p>-ilość specjalistów udzielających porad</p> <p>-ilość udzielonych porad w sprawach związanych z przemocą domową</p> <p>-ilość osób, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego</p> <p>-liczba zorganizowanych szkoleń/spotkań w ramach współpracy i wymiany doświadczeń</p> <p>-liczba osób uczestniczących w szkoleniach/spotkaniach</p>	<p>Lata 2023-2027</p> <p>co najmniej 1 raz w tygodniu</p> <p>co najmniej 1 raz w tygodniu</p> <p>co najmniej 1 raz w tygodniu</p> <p>współpraca na bieżąco</p>

<p>3. Profilaktyka w zakresie promowania i rozwijania umiejętności interpersonalnych, promowania i wdrażania prawidłowych modeli wychowawczych i przeciwdziałanie podejmowaniu zachowań ryzykownych</p>	<p>1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, zapobiegania zachowaniom agresywnym, przeciwdziałania przemocy (w tym cyberprzemoc).</p> <p>2. Edukacja nauczycieli w zakresie radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dzieci i młodzieży.</p> <p>3. Edukacja rodziców w zakresie: budowanie relacji rodzinnych, przemoc i agresja, wpływ postaw rodzicielskich na zachowanie dziecka.</p>	<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (m.in. program Szkoła dla Rodziców, prelekcje, warsztaty, Policja, placówki oświatowe</p>	<p>-ilość przeprowadzonych zajęć z uczniami - ilość spotkań dla nauczycieli/specjalistów i rodziców</p>	<p>2023-2027 cyklicznie w ciągu każdego roku</p>
<p>4. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową</p>	<p>1. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy.</p> <p>2. Praca z osobą stosującą przemoc domową.</p> <p>3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób stosujących przemoc domową.</p>	<p>PCPR, zespoły interdyscyplinarne, ośrodki pomocy społecznej, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje pozarządowe</p>	<p>-liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych -liczba osób, która wzięła udział w programach korekcyjno-edukacyjnych -liczba podejrzanych o stosowanie przemocy, z którymi podjęta została praca</p>	<p>1 edycja w ciągu roku (2024-2027) na bieżąco praca ze sprawcą w ramach zespołów interdyscyplinarnych (2023-2027) poradnictwo 1 raz w tygodniu (2023-2027)</p>

7. Przewidywane efekty programu

1. Podniesienie świadomości i zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
2. Ograniczenie społecznej tolerancji na zjawisko przemocy domowej.
3. Rozpowszechnienie w społeczeństwie prawidłowych wzorców funkcjonowania opartych na odpowiedzialnym zachowaniu w relacjach międzyludzkich.
4. Swobodny dostęp do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych przemocą.
5. Ograniczenie stosowania przez sprawców aktów przemocy poprzez nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami.

Monitorowanie programu

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie, w celu oceny, czy osiąga on założone cele. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie przedkładał Radzie Powiatu Garwolińskiego roczne sprawozdania z realizacji programu, które będą stanowiły integralną część rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie.

